

SOCIETAT CATALANA D'ADVOCATS DE FAMÍLIA (SCAF), és un associació que agrupa prop de 500 Advocats de Catalunya i les Illes Balears,

OBJECTE I FINALITATS DE LA SOCIETAT.

Són finalitats de la Societat:

5.1 Fomentar l'estudi i difondre el coneixement de la legislació, jurisprudència i doctrina en matèria de Dret de Família en el sentit més ampli de l'expressió, així com la seva evolució; tot incloent totes aquelles branques del Dret que tinguin incidència en la família o en les altres formes de convivència o relacions familiars i, expressament, en les matèries regulades pel Dret Català.

5.2 Millorar la formació dels advocats en Dret de Família.

5.3 Promoure reformes en qüestions de Dret de Família.

5.4 Canalitzar la opinió dels associats i manifestar-la en publicacions i tota mena de fòrums.

5.5 Fomentar la pràctica dels arbitratges de dret privat i designar els compromissaris segons el Reglament que s'elabori i aprovi per l'Assemblea General i es protocol·litzi de manera legal.

5.6 Establir publicacions periòdiques o no per tal de promoure i informar sobre aspectes relatius al Dret de Família i especialment el català.

Agraïm vivament, i ens honora, la crida a compareixença a la Ponència per demanar-nos la nostra opinió o la formulació de propostes en relació al Projecte de Llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi Civils de Catalunya.

El Projecte de Llei, com ja avança en l'exposició de motius, té un abast limitat, doncs té la finalitat incorporar modificacions tècniques exigides per l'evolució de la societat, i només aporta algunes petites novetats, que no suposen un canvi important en la estructura i criteris del Codi.

Algunes d'aquestes modificacions venen motivades per la normalització igualitària, i altres per la incorporació als preceptes del Codi de les disposicions de la Convenció de Nova York sobre els drets de les persones amb discapacitat, de 13 de desembre de 2.006, ratificada per Espanya, i ja incorporada al nostre Dret, i d'altres, senzillament, per la necessitat d'adaptar-se a les demandes socials.

Les modificacions afecten a tots els Llibres del Codi i, per regla general, creiem que aconsegueixen amb la limitada finalitat del Projecte, per quin motiu la nostra visió del Projecte és favorable.

De tota manera, en aquest acte farem una breu referència a aquells aspectes que ens sembla que podrien millorar el text.

LLIBRE I.-

En relació a la modificació que es proposa de **l'article 111-8.2**, que fa referència a la no discriminació per raó del gènere o qualsevol dels altres motius.

Tot i el seu caràcter no impositiu, i ja que té un funció de recordatori, ens semblaria més adient no limitar la menció expressa al gènere, tot i la seva importància, i ampliar la relació de discriminacions no sols a aquesta, sinó també per raó de raça, religió, cultura, condició social, orientació sexual o qualsevol altra.

És tracta de no caure en l'oblit de que hi ha altres discriminacions que cal erradicar.

En relació a **l'article 111-10**, referit a la mediació en les controvèrsies, s'ha de tenir en consideració que, encara que és una eina importantíssima en la resolució dels conflictes familiars, en la que habitualment els Advocats que es dediquen al Dret de Família ens hi apliquem, per tractar d'evitar la via contenciosa, en molts d'aquest procediments es decideixen qüestions que afecten a la filiació, capacitat d'obrar, o estat civil de les persones, que requereixen un pronunciament que les parts no podran aconseguir en l'àmbit extra-processal. En aquests casos, i també en aquells en que les parts ja han intentat prèviament les vies amistoses, com per exemple a través del Dret Col·laboratiu,

la mediació no ha de suposar un retard en la resolució dels litigis, ni una reiteració innecessària de les eines de intermediació d'un conflicte que molts cops és més dolorós com més s'allarga.

LLIBRE II.-

En relació a les modificacions introduïdes en el **Títol I, Capítol I**, per l'adaptació de les disposicions sobre persones amb capacitat limitada, ens sembla totes correctes, encara que entenem que caldria adaptar **l'article 211-13**, tot substituint la menció de "el menor emancipat", per "la persona menor emancipada", en el que sembla una omissió involuntària per la homogeneïtzació.

Tampoc hi veiem inconvenient de cap mena a les modificacions del **Capítol II Seccions Primera i Segona**, sobre tractaments mèdics i internaments.

Ens sembla afortunada la inclusió a la **Secció Tercera** de l'atorgament a la dona de la decisió sobre la interrupció de l'embaràs amb l'adició de **l'article 212-7.2**, referit a decisions sobre el propi cos.

Respecte a les modificacions en crisis familiars o de parella estable amb animals de companyia **dels articles 233-1.1, 233-2.5, l'article 233-4.2 i 233-11.3**, farem les següents apreciacions:

1º.- És molt encertada la incorporació de la **lletra i)** a **l'article 233-1.1** quan ha d'haver-hi pronunciament en mesures provisional respecte dels animals, (*El règim de convivència dels animals, i les càrregues associades, atenent l'interès del membres de la família i el benestar dels animals*) però el concepte de “càrregues associades als animals” proposem que es substitueix per “**despeses associades**”.

Entenem que el terme “de despeses” és més harmònic a la conceptualització que els animals no són coses o béns (que poden ser objecte de càrregues) sinó que són éssers vius amb sensibilitat física i psíquica.

A banda, que es deslliga del concepte de “càrregues al matrimoni” en un context de ruptura, en el qual el matrimoni es dissol i també per poder ser aplicable a les parelles estables.

2º.- És encertada la incorporació de la **lletra e)** a **l'article 233-2.5**, quan ha d'haver-hi pronunciament de mesures definitives establertes en conveni respecte dels animals, però reiterem que s'ha de substituir el concepte de “càrregues” pel de “**despeses associades**”.

3º.- És adient també la modificació de **l'article 233-4.2**, quan a les mesures pertinents que ha d'adoptar l'autoritat judicial si un dels cònjuges ho sol·licita, el règim de tinença, convivència i cura de l'animal de companyia, però entenem que seria

convenient incorporar dos aspectes com a mesures a adoptar per l'autoritat judicial:

- “ **la determinació de la contribució a les despeses associades**”.
- La referència al pronunciament com a mesura definitiva de la seva titularitat, aconsellem que seria necessari incorporar “ **i llur inscripció al corresponent registre general d'animals de companyia, cens municipal o el que correspongui d'identificació dels mateixos**”.

Amb el que el redactat que es proposa seria **article 233-4.2**: *Si algun dels cònjuges ho sol·licita, l'autoritat judicial ha d'adoptar les mesures pertinents respecte a l'ús de l'habitatge familiar i el seu parament, la prestació compensatòria de béns, la liquidació del règim econòmic matrimonial, la divisió dels béns comuns o en comunitat ordinària indivisa i el règim de tinença, convivència i cura dels animals de companyia, **a la contribució a les despeses associades**, que es determina d'acord amb el que estableix l'article 511-3, així com si escau, la titularitat del animals i **llur inscripció al corresponent registre general d'animals de companyia, cens municipal o el que correspongui d'identificació dels mateixos**.*

Aquestes incorporacions a banda de ser necessàries com a mesures relatives a animals del nucli familiar i la seva màxima protecció, també van encaminades a reduir la conflictivitat familiar derivada de la no regulació d'aspectes

importants com les despeses dels animals de companyia o la seva inscripció en registres públics determinada la seva nova titularitat.

A més, trobem adient la modificació de **l'article 233-11.3**, que determina que “ *no es pot atribuir la guarda al progenitor condemnat per sentència ferma per delites contra els animals amb els que els fills convisquin o formin part del seu àmbit familiar*”, ja que es compleix amb la finalitat de procurar a les persones menors d'edat, entorns de lliures de violència familiar o masclista.

Finalment, dites modificacions es refereix als processos matrimonials: divorci, separació o nul·litat matrimonial, però no fan referència a la ruptura de les parelles estables. **És per això, que recomanem que aquestes mesures relatives als animals de companyia també siguin aplicables a les parelles estables, i s'incorporin com a efectes de la ruptura de parelles estables, a la Secció Tercera, Capítol IV, relatiu a la convivència estable de parella del Llibre Segon i per aplicació de la disposició addicional cinquena de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família.** I així assolir el màxim nivell de protecció i benestar dels animals, i afavorir una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals, que promulguen les lleis sobre els animals (Decret Legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals

i la “Ley 7/2023, de 28 de marzo, de protección de los derechos y el bienestar de los animales”).

Així mateix, entenem clarificadores les modificacions dels **articles 235-10 i 235-18**, sobre presumpcions de paternitat en la filiació no matrimonial i efectes de la negativa a la prova biològica, que trasllada les valoracions probatòries als tribunals.

En relació a la modificació de **l'article 236-4**, tot afegint un apartat específic de crida al foment de la mediació, en quan tampoc té caràcter imperatiu, no potser desaprovat, com a forma idònia per la resolució de conflictes, però sempre amb l'incís que ja hem fet anteriorment de que no ha de suposar un retard en la resolució dels litigis, doncs afecta als drets de les persones, i especialment del menors, que és l'interès preferent a protegir.

La modificació de **l'article 236-21**, es una actualització dels termes, sense modificació del contingut.

I finalment, **l'article 237-13**, és un ajustament dels seus termes, que li atorga una millor precisió.

LLIBRE III.-

Les modificacions del Llibre III, de les persones jurídiques, no afecten especialment al objecte i finalitats del nostre àmbit, per quin motiu no en fem especial valoració, tret de la nostra conformitat expressa a l'adequació pel manteniments

dels principis d'igualtat i no discriminació, així com possibilitar que les persones jurídiques públiques puguin constituir fundacions, doncs pot constituir una eina útil en la creació de entitats de protecció a persones discapacitades o desprotegides i menors.

LLIBRE IV.-

El Llibre IV que regula les Successions, és una matèria que ens interessa especialment, per la seva clara incidència en la família, convivència i relacions familiars, i és objecte tot sovint de les nostres activitats formatives.

Les modificacions que es proposen, segons es detalla en l'exposició de motius, afecten especialment a la llegítima i a l'acceptació d'herència, la primera integrada exclusivament en el àmbit familiar.

En relació a la llegítima, se'n preconitza un debilitament, que entenem que no hauria de marcar més tendència, doncs es tracta d'una de les institucions més arrelada de la tradició jurídica catalana, i no coincidim en la creença de que sigui convenient la seva desaparició, especialment per evitar els greuges entre els preterits.

La modificació que es proposa en **l'article 451-4**, matisa la llegítima dels progenitors, i impedeix que la seva quota pugui

incrementar-se amb la que li correspondria a l'altre, si aquest no la percep o no pot percebre-la.

La modificació del **l'article 451-6**, sobre llegítima individual de la descendència, no afecta al seu contingut.

La modificació de **l'article 451-11**, sobre el pagament de la llegítima pot ser motiu de conflictivitat, tant per la forma, en béns o diners, com per la limitació a reclamar-la a l'hereva progenitora, que no afecta als altres legitimaris dels que no sigui progenitor/a.

Pot ser convindria recollir, en relació al pagament en béns, la interpretació jurisprudencial que aquests han de ser de qualitat mitja entre els que componen el cabal relict, a fi d'evitar els procediments de jurisdicció voluntària que preveu l'article 451-12.

Les modificacions que es proposen en **l'article 451-17**, suposen matisacions correctes, al nostre criteri, a les causes de desheretament, amb introducció del maltractament psicològic greu com a novetat.

La modificació de **l'article 451-20**, en el que en cas d'impugnació del desheretament, trasllada la càrrega de la prova al legitimari que hagi estat desheretat per l'absència manifesta i continuada de relació familiar amb el causant, ens sembla molt racional i congruent amb el principi de facilitat probatòria.

A **l'article 452-6**, relatiu a l'extinció de la quarta vidual, s'introdueixen dos novetat, que també ens semblen convenientes, una que fa referència a la manca de dret a reclamar-la a qui ha exercit violència sobre el causant, i l'altra sobre la fixació de la prescripció en quatre anys, amb voluntat declarada d'homogeneïtzar els terminis.

La modificació de **l'article 461-15**, en el Capítol d'acceptació i repudiació de l'herència, tracta sobre la presa d'inventari, i s'introdueixen mesures, que estimem correctes, de protecció a la persona hereva que ha de fer front a obligacions del causant de les que no hagués tingut coneixement, que completa amb la introducció, a **l'article 461-16**, de l'extensió del benefici d'inventari a favor de les persones físiques a qui se'ls hi atorga, sigui quin sigui el moment en que acceptin l'herència, i amb l'afegit d'un apartat a **l'article 461-20**, per la subsistència del benefici a les reclamacions posteriors a la confusió de patrimonis.

LLIBRE V.-

Només farem referència a les modificacions que afecten als animals domèstics, entenent que es adient les modificacions proposades per assolir el màxim nivell de protecció del animals que promulguen les lleis.

Així mateix, seguim a l'espera de una modificació de l'article 552-11.5, sobre el procediment de divisió del béns en proindivís, que permeti l'agilització d'un dret, quina execució continua essent molt difícil.

LLIBRE VI.-

Les matèries del Llibre VI que es modifiquen queden fora del nostre àmbit, per quin motiu no en fem valoració.

Barcelona, a quinze de novembre de l' any dos mil vint-i-tres.